

MÉS QUE PARAULES

OBJECTIUS

- Repassar aspectes lèxics, semàntics, etimològics i socials de la paraula *refugiat, refugiada*.
- Reflexionar sobre l'ús comunicatiu que fem del llenguatge i les implicacions personals i socials.
- Treballar sobre formes d'expressió que ens ajuden a manifestar suport a altres persones.

MATERIALES NECESARIOS

- Presentació per a projectar: "Refugiat, refugiada: més que paraules".

MATERIAL DE APOYO

- Guia d'activitats i recursos d'educació en drets i ciutadania global sobre els drets dels infants migrants i refugiats, disponible ací: unicef.es/educa.

L'ús que fem del llenguatge pot determinar la nostra realitat quotidiana, la manera com veiem el món i com ens relacionem amb les altres persones. Quan ens referim a les persones migrants i refugiades, reflectim els nostres esquemes de pensament personals o col·lectius i contribuïm a alçar o enderrocar barreres al voltant d'estes persones. També és important la manera com cada persona es referix a si mateixa: "Si m'instal·le en un altre país, em considere migrant?, refugiada?, viatgera?..."

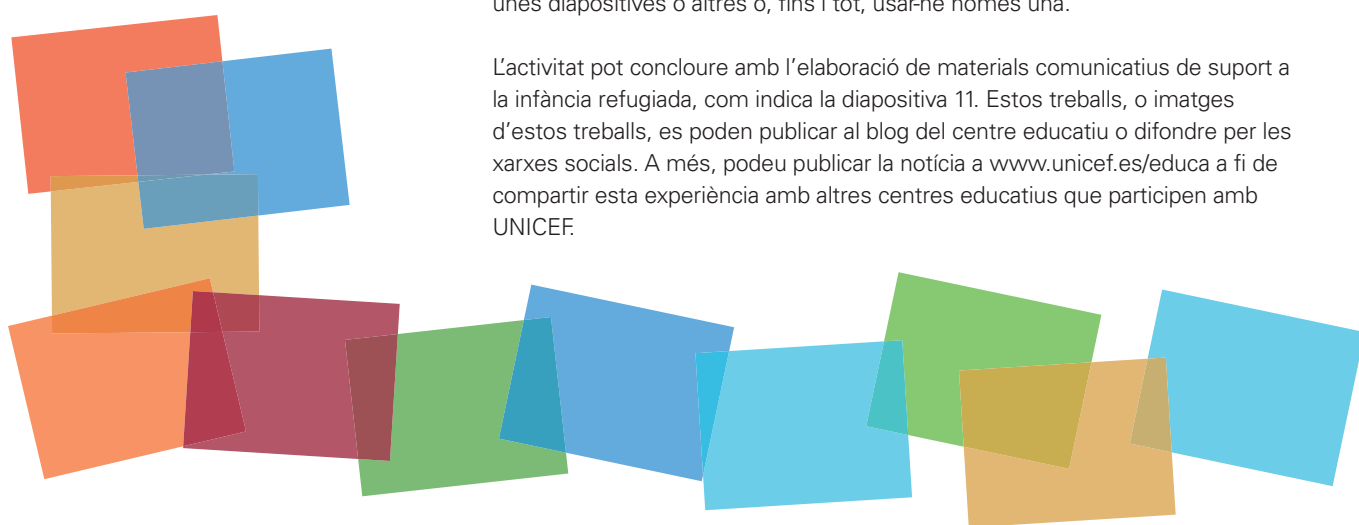
Estes són algunes de les qüestions que es poden treballar a través d'esta activitat de llengua sobre la paraula *refugiat*, les arrels de la paraula, els usos i les connotacions que té.

L'activitat se centra en una presentació per a projectar en la classe de llengua i pot culminar amb l'elaboració d'un passaport d'acollida.

Presentació per a la classe de llengua

La presentació engloba diversos aspectes relacionats amb l'ús del llenguatge, però les diapositives, tot i que es complementen entre si, són independents pel que fa al contingut. D'acord amb les necessitats de l'alumnat, podem projectar unes diapositives o altres o, fins i tot, usar-ne només una.

L'activitat pot concloure amb l'elaboració de materials comunicatius de suport a la infància refugiada, com indica la diapositiva 11. Estos treballs, o imatges d'estos treballs, es poden publicar al blog del centre educatiu o difondre per les xarxes socials. A més, podeu publicar la notícia a www.unicef.es/educa a fi de compartir esta experiència amb altres centres educatius que participen amb UNICEF.

Les preguntes següents poden servir de guia per a cada diapositiva

DIAPOSITIVA 1

- Esta és la definició de la paraula refugiat que apareix al Diccionari normatiu valencià www.avl.gva.es/lexicval/
- Una vegada vista la definició, trobes que està completa? Hi afegiries res més? En llevaries res? Hi ha res que et crida l'atenció?
- El 2015 la fundació Fundéu (entitat espanyola que col·labora amb diversos mitjans de comunicació pel bon ús de l'espanyol) va triar REFUGIAT com a paraula de l'any perquè els mitjans de comunicació la feien servir amb molta freqüència. Però hi havia dubtes sobre l'adequació de l'ús. Tens dubtes sobre l'ús d'esta paraula?

DIAPOSITIVA 2

- En què s'assemblen la paraula grega i la paraula llatina?
- Coneixes més paraules que provenen del grec o del llatí?
- Qui era Phygé o Fuga? Què ens diu esta història sobre la paraula refugiat?
- Coneixes més paraules que tinguen un origen mitològic?

DIAPOSITIVA 3

- Ací apareix la paraula refugiats en altres idiomes.
- En què s'assemblen les paraules? Com comencen? Com acaben?
- Es poden establir grups de paraules per la semblança?
- Els llocs on les paraules s'assemblen, són pròxims geogràficament?
- Quines poden estar basades en les arrels gregues i llatines que hem vist adés?
- Quins d'estos idiomes són parlats hui dia per refugiats? I en els darrers cent anys?

DIAPOSITIVA 4

- Estes paraules compartixen arrel lèxica amb la paraula refugiat, però signifiquen coses diferents. Quins significats tenen?
- Hi ha algun element que compartisquen totes les paraules? Hi ha alguna idea subjacent en totes estes paraules?
- Quina seria la paraula denotativament més semblant a refugiat? I la més allunyada?
- Quines tenen sentits connotatius positius, neutres o negatius? Quin sentit connotatiu creus que té la paraula refugiat?
- Se t'acuden altres paraules amb un lèxic semblant?

DIAPOSITIVA 5

- Quines paraules consideres més pròximes semànticament a refugiat? I més allunyades?
- Creus que alguna d'estes paraules no hauria d'aparèixer aquí? Per què?
- Si les hagueres d'agrupar com a paraules positives, negatives o neutres, com ho faries?
- Si hagueres de fer un mapa conceptual que connectara totes les paraules, com el faries?
- Afegiries paraules a esta llista? Quines? Inclou-les al teu mapa de conceptes.
- L'expressió fuga de cervells en valencià té relació lèxica i semàntica amb la paraula refugiat. Quins exemples coneixes que unisquen els dos conceptes?

DIAPOSITIVA 6

- Coneixies estes paraules?
- Quin és el significat denotatiu d'estes paraules? I el connotatiu? Quin ús pragmàtic en fem?
- Com influeix la intenció amb la qual es diuen estes paraules? I el context? Quines són sempre un insult i quines depenen del context? Se t'acuden exemples d'esta classe?
- Coneixes la cançó "Frijolero", de Molotov? Quins usos del llenguatge et criden l'atenció en esta cançó? Quines semblances i diferències veus amb la cançó de Tam Tam Go "Voy cruzando el río"? Coneixes altres cançons relacionades?
- Quines altres paraules coneixes que s'assemblen a estes? Trobes correcte fer-les servir?
- Creus que la mateixa paraula refugiat pot ser pejorativa? Coneixes Common Sans, la font tipogràfica que transforma la paraula refugee per human? Què et pareix?

DIAPOSITIVA 7

- Parlem de manera diferent de les persones migrants i refugiades en estos àmbits?
- Quines coses es diuen i quines coses callen en cada cas?
- Per què creus que s'usen discursos diferents sobre la migració i els refugiats en diversos àmbits?
- Creus que és positiu o que és negatiu que canviem el nostre discurs sobre una qüestió en contextos diferents? A qui beneficia? A qui perjudica?

DIAPOSITIVA 8

- D'on són estes persones?
- Què ens ve al cap quan pensem en un refugiats (dona, home, xiquet, xiqueta, estudiant, treballador...)?
- On pensem que hi ha més refugiats? A Europa, a l'Àsia, a l'Àfrica, a Amèrica...?
- Tot això de les persones que fugen del seu país en busca de refugi, trobeu que és un fenomen modern o és antic?

DIAPOSITIVA 9

- Què hem vist a les notícies?
- Què en sabem, dels refugiats, pel que apareix a les notícies?
- Si haguérem de descriure un refugiats pel que veiem als mitjans de comunicació, quina classe de persona seria?

DIAPOSITIVA 10

- Després de veure estes imatges, diries que hi ha decisions polítiques?
- Trobes que són decisions correctes o incorrectes? A qui beneficien i a qui perjudiquen?
- Quines decisions prendries si formares part d'un govern?
- Quines decisions són internacionals, quines són estatals i quines són locals?
- En quin nivell de govern creus que podries influir més: internacional, estatal, autonòmic o local? Què podries fer?

DIAPOSITIVA 11

- Què t'agradaria expressar sobre els infants migrants i refugiats?
- Quin format et permet expressar-te millor?
- A quin públic s'adreçaria?
- Què vols transmetre? Vols informar, convèncer, educar o mobilitzar altres persones?
- Quins recursos i quines habilitats tens? Quines dificultats preveus?
- Com ho faries? Com ho difondries?

20 DE NOVEMBRE

CELEBRACIÓ DEL DIA DE LA INFÀNCIA

Com a complement d'esta activitat, vos proposem una acció de mobilització molt especial: crear, entre tots, un passaport que reforce el nostre dret a la identitat, a la ciutadania i a la protecció, i en el qual podrem convidar simbòlicament xics i xiques que busquen refugi i acollida. Tant la plantilla d'esta activitat com més informació relacionada es pot descarregar d'ací: a www.unicef.es/educa.

© UNICEF/UNI197544/Ose

Edició:
UNICEF Comitè Espanyol
www.unicef.es/educa

Els materials educatius, recursos i activitats sobre drets d'infància, desenvolupament sostenible i ciutadania global formen part del treball en Educació en drets i ciutadania global d'UNICEF Comitè Espanyol, que anteriorment han estat publicats sota la marca Enrédate i al web www.enredate.org. Els judicis i opinions expressats no representen necessàriament el punt de vista d'UNICEF.

UNICEF promou els drets i el benestar de tots els infants en tot allò que fem. Amb els nostres aliats, treballem a 190 països i territoris per transformar aquest compromís en accions pràctiques, centrant els nostres esforços en arribar especialment als nens i nens més vulnerables i exclosos per a benefici de tots els infants, siguin on siguin.

cooperación
española

Aquesta publicació forma part d'un projecte finançat per l'Agència Espanyola de Cooperació Internacional per al Desenvolupament (AECID). El contingut d'aquesta publicació no reflecteix necessàriament l'opinió d'AECID.

Aquesta publicació ha estat creada sota una llicència Creative Commons Atribución- NoComercial- SinDerivar 4.0 Internacional, excepte per aquells continguts en el què es defineix un altre tipus de llicència.